

Силабус навчальної дисципліни

«Місцеві фінанси»

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень (денна та заочна форма навчання)

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 3-й, Семестр: 6-й

Кількість кредитів: 5

Обсяг: загальний обсяг дисципліни 150 год.: денна форма навчання: лекції – 26 год., семінарські заняття – 24 год., самостійна робота – 97 год., індивідуально-консультаційна робота – 3 год; заочна форма навчання: лекції – 6 год., семінарські заняття – 4 год., самостійна робота – 137 год., індивідуально-консультаційна робота – 3 год.

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – диф. залік

Форма проведення занять – лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуально-консультаційна робота

Назва курсу	«Місцеві фінанси»
Викладач	Мартиненко Валентина Віталіївна, д.е.н., професор, професор кафедри публічних фінансів
Контактний тел.	+380985085870
E-mail:	martynenkovv@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=955
Консультації	Очні консультації: понеділок 13.00 – 14.00 Онлайн-консультації за попередньою домовленістю

Коротка анотація курсу. Курс «Місцеві фінанси» спрямований на надання здобувачам вищої освіти знань про сутність і роль місцевих фінансів в системі публічних фінансів та механізм їх функціонування, формування навичок для визначення забезпеченості органів місцевого самоврядування фінансовими ресурсами необхідними для реалізації функцій та задач у регіонах України.

1. Формат курсу – лекції, практичні заняття, індивідуальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота. Підсумковий контроль – диф. залік.

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності;

здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;

розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;

здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

3. Результати навчання

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

4. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	26/6
Семінарські заняття	24/4
Індивідуально-консультативна робота	3/2
Самостійна робота	97/137

Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення, інтернет.

5. Політика курсу - дотримання академічної доброчесності відповідно до «Кодекс академічної доброчесності Державного податкового університету» (Наказ ДПУ від 05.07.2023 р. № 812).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

8. Схема дисципліни

Години, денна/заочна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
----------------------	------------	-----------------------------	---------------------	-------------------------------

4/4	<p>Тема 1. Місцеві фінанси в складі фінансової системи України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність категорії «місцеві фінанси». 2. Функції місцевих фінансів та основні принципи їх організації. 3. Склад місцевих фінансових інститутів та їх характеристика. 4. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави. 5. Формування нормативно-правового забезпечення місцевих фінансів. 	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація. <i>Семинар:</i> дискусія <i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання <i>Індивідуально-консультаційна робота здобувачів вищої освіти:</i> Есе, реферат.</p>	<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p>	2,5/0
4/-	<p>Тема 2. Регіональна фінансова політика.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність регіональної фінансової політики. 2. Суб'єкти регіональної фінансової політики. 3. Державна регіональна фінансова політика. 	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація. <i>Семинар:</i> дискусія <i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p>	2,5/10
4/-	<p>Тема 3. Фінансова політика місцевих органів влади.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст місцевої фінансової політики та її 	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація. <i>Семинар:</i> дискусія</p>	<p>Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у</p>	2,5/0

	<p>сегменти.</p> <p>2. Економічні засади та пріоритети фінансової політики органів місцевого самоврядування</p> <p>3. Реалізація фінансової політики у сфері місцевих фінансів України</p> <p>4. Принципи організації місцевої фінансової політики.</p> <p>5. Проблеми розвитку місцевої фінансової політики в Україні.</p>	<p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p>	
4/-	<p>Тема 4. Сутність та значення місцевих бюджетів.</p> <p>1. Економічна сутність місцевих бюджетів, їхні функції.</p> <p>2. Роль місцевих бюджетів у бюджетній системі України.</p> <p>3. Види та структура місцевих бюджетів.</p> <p>4. Роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів і територіальних громад.</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i></p> <p>дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p>	2,5/0
3/-	<p>Тема 5. Формування доходів місцевих бюджетів.</p> <p>1. Характеристика доходів місцевого бюджету.</p> <p>2. Характеристика місцевих податків і зборів як джерела доходної бази місцевих бюджетів.</p> <p>3. Основні напрямки зміцнення доходної бази місцевих бюджетів.</p> <p>4. Програмно-цільовий метод планування бюджету.</p>	<p><i>Лекція:</i></p> <p>мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i></p> <p>дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i></p> <p>Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати</p>	2,5/0

			необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	
3/-	<p>Тема 6. Виконання видатків місцевих бюджетів.</p> <p>1. Сутність та основи формування видатків місцевих бюджетів.</p> <p>2. Характеристика видатків місцевих бюджетів залежно від рівня бюджетної системи.</p> <p>3. Методи планування видаткової частини місцевих бюджетів.</p> <p>4. Планування окремих видатків місцевих бюджетів.</p>	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i> дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p>	-/-
4/-	<p>Тема 7. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання.</p> <p>1. Зміст міжбюджетних відносин та особливості їхньої організації.</p> <p>2. Бюджетні трансферти та їхні види.</p> <p>3. Сутність і стан фінансового вирівнювання.</p> <p>4. Бюджетне регулювання, його цілі та методи.</p>	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i> дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p>	2,5/0
4/2	<p>Тема 8. Бюджетний процес на місцевому рівні.</p> <p>1. Зміст і стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.</p> <p>2. Стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.</p> <p>3. Казначейська система обслуговування місцевих бюджетів.</p>	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i> дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	<p>Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки,</p>	2,5/0

	4. Оцінка ефективності використання бюджетних коштів.		банківська система та страхування).	
4/-	<p>Тема 9. Управління місцевими фінансами та фінансовий контроль на місцевому рівні.</p> <p>1. Роль місцевого самоврядування в управлінні місцевими фінансами.</p> <p>2. Основи управління місцевими фінансами.</p> <p>3. Основні завдання та функції місцевих органів фінансового управління.</p> <p>4. Фінансовий контроль на місцевому рівні.</p>	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i> дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	2,5/0
4/-	<p>Тема 10. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства.</p> <p>1. Поняття про комунальну власність і об'єкти права комунальної власності.</p> <p>2. Місцеве господарство і його роль у формуванні місцевих бюджетів. Види комунальних підприємств.</p> <p>3. Особливості фінансової діяльності підприємств комунальної власності.</p> <p>4. Основні напрями реформування комунального сектора в Україні</p>	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i> дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання</p>	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	2,5/0
4/-	<p>Тема 11. Фінанси підприємств комунального господарства.</p> <p>1. Сутність і склад комунального господарства.</p> <p>2. Особливості організації фінансів житлово-</p>	<p><i>Лекція:</i> мультимедійна презентація.</p> <p><i>Семинар:</i> дискусія</p> <p><i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на</p>	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків,	2,5/0

	комунального господарства. 3. Специфіка фінансової діяльності підприємств комунального обслуговування.	самостійне опрацювання	банківської системи та страхування.	
4/-	Тема 12. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу. 1. Соціально-економічне значення житлового господарства. 2. Організація обслуговування житлового фонду. 3. Джерела доходів та фінансових надходжень житлово-експлуатаційних організацій. 4. Особливості фінансування витрат житлово-експлуатаційних організацій.	<i>Лекція:</i> мультимедійна презентація. <i>Семинар:</i> дискусія <i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	2,5/0
4/4	Тема 13. Світовий досвід організації місцевих фінансів. 1. Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів. 2. Бюджетний федералізм. 3. Доходи та видатки локальних урядів. 4. Місцеве оподаткування в зарубіжних країнах. 5. Фінансове вирівнювання за кордоном. 6. Зарубіжний досвід створення місцевих позабюджетних фондів.	<i>Лекція:</i> мультимедійна презентація. <i>Семинар:</i> дискусія <i>Самостійна робота здобувачів вищої освіти:</i> Підготовка питань винесених на самостійне опрацювання	Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	2,5/10

7. Система оцінювання

Денна/заочна форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (26,5/10 балів)									Диф. залік- 50 балів	Загальна оцінка з курсу = 50
Загальна кількість балів за модулем №1	24/10										
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	Ко нт ро	

Відповідь на семінарському занятті	2,5/0	2,5/10	2,5/0	2,5/0	2,5/0	0/0	2,5/0	2,5/0	2,5/0			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи											
Модулі	Модуль 2 - (26/40 балів)											
Загальна кількість балів за модулем №2	26/40									4/15		
Теми	T.10	T.11	T.12	T.13								Контрольний захід №2
Відповідь на семінарських заняттях	2,5/0	2,5/0	2,5/0	2,5/10								
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи											
Індивідуальна робота	7/10											
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти MOODLE	5/5											

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – у межах 30% від звичайної оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу декана факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та диф. заліку заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт упродовж семестру / Диф. залік – 50/50.
Вимоги до письмової роботи	Під час оцінювання роботи враховуються також теми, винесені на самостійне опрацювання. Письмова робота повинна бути написана самостійно, плагіат заборонений.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться відповідно до планів практичних занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями. Під час оцінювання роботи здобувача враховується відвідування занять, активна і продуктивна участь на заняттях, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він

контролю	<p>проводиться у письмовій формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу.</p> <p>Максимальна кількість балів – 50, яку може набрати здобувач під час поточної навчальної діяльності. Загальна кількість балів з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, та балів, отриманих за результатами диф. заліку. Максимальна сума за семестр складає 100 балів.</p>
-----------------	--

12. Рекомендована література

12.1. Основна:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с.
3. Мартиненко В.В. Фіскальна політика України в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика: монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 390 с.
4. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

12.2. Допоміжна:

1. Ананьєва Є.А. Фінансово-правова основа діяльності об'єднаних територіальних громад. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. 2020. Випуск 4(48). С. 54–58.
2. Бюджетна система: підручник / І.В. Алексєєв, Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В. Ливдар. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
3. Волкова В.В., Волкова Н.І. Організаційно-економічні засади розвитку місцевих бюджетів в умовах реформування місцевого самоврядування (на прикладі Вінницької міської територіальної громади) Економіка і організація управління. 2021. № 4(44). С. 258–167.
4. Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану: Постанова Кабінет Міністрів України №252 від 11.03.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-formuvannya-ta-vikonannya-miscevih-byudzhativ-u-period-voennogo-stanu-252>
5. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text
6. Карлін М. І. Державні фінанси розвинутих країн: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ. 2000, 2020. 484 с.
7. Катан Л.І., Качула С.В., Демчук Н.І., Павлова Д.К. Формування місцевих бюджетів в умовах реформування суспільних фінансів України. Агросвіт. 2020. № 3. С. 3–12.
8. Клочан В.В., Мірошник В.О., Надточий К.П. Особливості об'єднання територіальних громад в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 142–147.
9. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96%2D%E2%F0>
10. Кузьмак О.М. Світовий досвід формування бюджетного потенціалу місцевих фінансів в умовах децентралізації. Економічний форум. 2021. № 2. С. 135–14.1
11. Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.

12. Мартиненко В. В. Оптимізація видатків місцевих бюджетів як інструмент фіскальної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 18. С. 22–26.
13. Мартиненко В. В. Специфіка управління власними доходами місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. № 3. С. 51–61.
14. Мартиненко В. В. Фіскальна політика та міжбюджетні відносини в умовах фінансової децентралізації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 2(18) С. 227–235.
15. Мартиненко В. В. Шляхи покриття видатків місцевих бюджетів власними доходами при модернізації фіскальної політики. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2019. № 14(42). С. 90–96.
16. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
18. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 № 2625-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text>
19. Сокирко О. С., Плахотнюк В. В. Аналіз стану доходів місцевих бюджетів при реалізації реформи бюджетної децентралізації. *Бізнес Інформ*. 2019. №7. С. 304–311.
20. Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації: монографія / Бедринець М.Д. та ін.; за заг. ред. М.Д. Бедринець. Ірпінь, 2021. 318 с.

12.3. Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт наукового журналу «Фінанси України». URL: <https://finukr.org.ua/>.
7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

12.4. Міжнародні видання:

1. European Scientific Journal. URL: <http://www.eujournal.org/index.php/esj>.
2. Journal of Behavioral and Experimental Finance. URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-behavioral-and-experimental-finance>.
3. Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory>
4. The Advanced Science Journal. URL: <http://www.advancedscience.org>
5. The European Journal of Economics and Management Sciences. URL: <http://ppublishing.org/journals/399/>